

آیین نامه تاسیس و فعالیت

شرکتهای حمل و نقل بین المللی کالا

آیین نامه تاسیس و فعالیت شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی کالا

مقدمه :

در اجرای بند ۱۳ ماده ۷ قانون تغییر نام وزارت راه به وزارت راه و ترابری و بند (و) ماده ۲ آیین نامه ترکیب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و وظایف و اختیارات شورا و بمنظور بهبود نظام حمل و نقل بین‌المللی کالا این آیین نامه تصویب می گردد.

فصل اول

تعاریف و کلیات

ماده ۱ : تعاریف :

تعریف اصطلاحات بکار برده شده در این آیین نامه به شرح زیر است :

الف (حمل و نقل بین‌المللی کالا :

حمل و نقل بین‌المللی کالا عبارت است از جابجایی و حمل کالا از نقطه ای در داخل یک کشور به نقطه‌ای در داخل کشور دیگر با رعایت قوانین و مقررات حاکم بر آن

ب (شرکت حمل و نقل بین‌المللی :

شرکت حمل و نقل بین‌المللی که در این آیین نامه اختصاراً " شرکت نماینده می شود عبارتست از یک شخصیت حقوقی که به منظور تصدی عملیات حمل و نقل بین‌المللی کالا شامل فعالیت های فوروردی، کریری و یا تواما " تشکیل خواهد شد.

ج (فعالیت فوروردی :

فعالیت فوروردی عبارتست از عمل هماهنگی و ترتیب حمل کالا به یکی از شیوه های مختلف زمینی، هوایی ، دریایی و یا ترکیبی از آنها و همچنین انجام خدمات مربوط و قبول مسئولیت به موجب برنامه صادره و قراردادهای منعقدہ .

د (فعالیت کریری بین‌المللی :

فعالیت کریری عبارت است از تصدی بلافصل جابجایی کالا از کشوری به کشور دیگر به یکی از شیوه‌های حمل و طبق قرارداد حمل

هـ) فعالیت کارگزاری بین‌المللی :

فعالیت کارگزاری عبارت است از انجام عملیات مربوط به حمل و نقل بین‌المللی کالا به نمایندگی از طرف یک شرکت .

و) مشتری :

عبارت از شخص حقیقی یا حقوقی که با شرکت برای جابجایی کالا قرارداد منعقد می‌نماید.

ز) بارنامه :

سندی است قابل انتقال و مبین مالکیت کالا که حمل‌کننده یا نماینده وی پس از وصول کالا صادر می‌نماید و حاکی از حمل کالای معینی از یک نقطه (مبدا حمل) به نقطه دیگر (مقصد حمل) با وسیله حمل مورد توافق (کشتی - کامیون - راه آهن - هواپیما و یا ترکیبی از آنها) در مقابل کرایه حمل معین می‌باشد.

ح) راهنامه :

سندی است غیرقابل انتقال که حمل‌کننده با صدور آن متعهد می‌گردد در قبال کرایه ، محموله یک وسیله نقلیه را از مبدا تا مقصد ، حمل و تحویل گیرنده نماید.

ط) ترخیصیه :

سندی است که بموجب آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط ، صاحب کالا جهت ترخیص کالا به گمرک معرفی شود.

ی) ترانزیت خارجی :

ترانزیت خارجی کالا عبارت از سلسله‌مراحلی است که طی آن کالایی از مبادی خارجی به مقصد کشور ثالث و یا نگهداری آن در مناطق حراست شده و ترتیب حمل تدریجی آن به تقاضای صاحب کالا از قلمرو جمهوری اسلامی ایران از یک نقطه مرزی کشور وارد و مالا" از همان نقطه یا از دیگر نقاط مرزی کشور خارج می‌گردد.

ک) کالای خطرناک :

عبارتست از کالایی که طبق طبقه‌بندی IMDG (دفترچه طبقه‌بندی کالاهای خطرناک) و ADR خطرناک محسوب گردیده باشد.

ل) فورواردر :

شخص حقوقی (شرکت) است که قرارداد حمل سراسری با مشتری منعقد می‌نماید. شرکتهایی که طرف قرارداد مستقیم با مشتری قرار می‌گیرند فورواردر محسوب می‌شوند.

م) کریر (حمل کننده):

شخص حقوقی (شرکت) است که با انعقاد قرارداد حمل با شرکت فرورادر یا صاحب کالا و با قبول انجام عملیات حمل با استفاده از وسایل و تجهیزات در اختیار خود متعهد می گردد.

ن) راننده تحت پوشش :

شخص حقیقی واجد شرایط رانندگی در حمل و نقل بین‌المللی است که به منظور فعالیت در امر حمل و نقل بین‌المللی کالا و وابستگی به شرکت معینی ، با یکی از شرکتهای قرارداد همکاری منعقد می نماید.

س) کالای گران قیمت :

اقلام یا اجناس گران قیمت عبارت از شمش طلا ، مسکوکات ، اسناد بهادار و قابل معامله ، سنگهای قیمتی ، اجناس عتیقه ، عکس و نقاشی و آثار هنری و اقلام مشابه

ماده ۲:

انجام هرگونه عملیات حمل و نقل بین‌المللی کالا بوسیله بخش دولتی ، تعاونی و خصوصی مستلزم اخذ مجوز تاسیس شرکت و پروانه فعالیت مطابق مفاد این آیین نامه از سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور که در این آیین نامه اختصاراً "سازمان نامیده می شود ، می باشد.

تبصره ۱: شرکتهای تعاونی حمل و نقل بین‌المللی کالا پس از تایید سازمان توسط واحد ذی ربط در وزارت تعاون تاسیس و شروع فعالیت این نوع شرکتهای مستلزم اخذ پروانه فعالیت از سازمان می باشد.

تبصره ۲: شرکتهایی که بدون مجوز تاسیس گردیده و تاکنون از سازمان پروانه فعالیت دریافت نکرده‌اند بعنوان متقاضی جدید الزاماً "می بایست کلیه مراحل مربوط به تاسیس و فعالیت را طی نمایند.

تبصره ۳: متقاضیان تاسیس که تاکنون پروانه فعالیت دریافت ننموده‌اند موظفند مراحل بعدی را طبق مفاد این آیین نامه طی نمایند.

تبصره ۴: انجام عملیات حمل و نقلی توسط شرکتهای راه آهن جمهوری اسلامی ایران ، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران بر طبق قوانین تاسیس و فعالیت‌های خود عمل خواهد شد و موارد پیش بینی نشده در آنها براساس مفاد این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۳: موضوع شرکت صرفاً "می بایست انجام امور حمل و نقل بین‌المللی کالا و خدمات مرتبط باشد.

تبصره: در صورت درخواست متقاضی به منظور اضافه نمودن موضوعات فعالیت حمل و نقل بین شهری کالا ، کارگزاری ترابری دریایی ، هوایی و ریلی و همچنین حق‌العمل کاری گمرکی به موضوع فعالیت‌های شرکت ، مراتب پس از کسب مجوزهای مربوطه از ارگانهای ذی ربط بلامانع می باشد.

ماده ۴: تاسیس شعبه یا نمایندگی شرکت در داخل کشور با موافقت سازمان و رعایت قوانین و مقررات مربوط بلامانع می باشد.

ماده ۵ : شرکت مکلف است کلیه دستورالعملهای صادره از سوی سازمان در زمینه حمل و نقل بین‌المللی کالا را رعایت نموده و اطلاعات لازم را در اختیار سازمان قرار دهد.

ماده ۶ : شرکت موظف است در گزینش راننده ، کمک راننده جهت فعالیت در خطوط برون مرزی ، نمایندگان مرزی و گمرکی ، مسئولین دفاتر نمایندگی و شعب خود نهایت دقت را خصوصاً از نقطه نظرات صلاحیت اجتماعی و کاری بکار برده و بر نحوه عملکرد آنها بطور مستمر نظارت موثر بنماید.

ماده ۷ : هرگونه تغییرات در اساسنامه ، اعضاء هیات مدیره و مدیرعامل نباید مغایر با ضوابط این آیین‌نامه باشد.

تبصره ۱ : هرگونه تغییرات مربوط به فعالیتهای مذکور در تبصره ذیل ماده ۳ این آیین‌نامه ، فقط به اطلاع سازمان رسانده می‌شود.

تبصره ۲ : هر نوع تغییرات در اساسنامه شرکتهای تعاونی با رعایت این آیین‌نامه و مطابق با قانون بخش تعاون انجام خواهد شد.

ماده ۸ : مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه بر عهده سازمان می‌باشد.

ماده ۹ : در صورت از بین رفتن هریک از شرایطی که برای تاسیس و فعالیت شرکتهای موضوع این آیین‌نامه پیش بینی شده است و یا عدم رعایت مفاد مندرج در فصل مربوط به وظایف و مسئولیتهای شرکتهای موصوف ، موضوع از طرف واحد ذی ربط سازمان مورد رسیدگی قرار گرفته و در صورت تشخیص تعلیق یا لغو پروانه فعالیت ، موارد جهت اتخاذ تصمیم نهایی به کمیسیون موضوع ماده ۱۰ ارجاع خواهد شد.

ماده ۱۰ : اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهاد تعلیق یا لغو فعالیت شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی و موارد پیش بینی نشده در بند ح ماده ۱۲ با اکثریت آراء کمیسیون پنج نفر که در دبیرخانه شورایعالی هماهنگی ترابری کشور مرکب از نمایندگان شورایعالی هماهنگی ترابری کشور ، سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور ، وزارت بازرگانی ، گمرک ایران ، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و با دعوت از نماینده شرکت تشکیل می‌گردد خواهد بود.

تبصره ۱ : ریاست کمیسیون موضوع این ماده بعهده نماینده شورایعالی هماهنگی ترابری کشور خواهد بود.

تبصره ۲ : آرای صادره از طرف کمیسیون به سازمان ابلاغ و سازمان موظف به اجرای آرای صادره و اعلام آن به ارگانهای ذی ربط خواهد بود.

تبصره ۳ : در صورت تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی مراتب از طریق روزنامه رسمی کشور و یک یا چند روزنامه کثیرالانتشار اعلام خواهد شد.

تبصره ۴: کمیسیون موضوع این ماده می تواند با بررسی شرایط نسبت به ادامه موقت فعالیت شرکت تا انجام تعهدات نیمه تمام گذشته اتخاذ تصمیم نماید.

فصل دوم

شرایط و ضوابط تاسیس

ماده ۱۱: تقاضای تاسیس شرکت می بایست مستقیماً" به واحد ذی ربط سازمان ارسال و با توجه به مقتضیات اجتماعی ، اقتصادی و سایر عوامل منجمله کفایت یا عدم کفایت تعداد شرکتهای موجود به تقاضاهای واصله رسیدگی و در صورت ضرورت از طریق انجام آزمون تخصصی از متقاضیان نسبت به قبول یا رد درخواست تاسیس شرکتهای جدید اقدام نماید.

تبصره: مدارک لازم برای تقاضای تاسیس در مورد شرکتهای تعاونی توسط وزارت تعاون اقدام خواهد شد و در مورد شرکتهای دولتی پس از اخذ مصوبه لازم از مراجع ذی صلاح ، توسط سازمان اقدام می شود.

ماده ۱۲: اشخاصی می توانند در آزمون تخصصی شرکت نمایند که دارای شرایط ذیل باشند:

الف) تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران

ب) متدین به یکی از ادیان رسمی کشور

ج) عدم سوء پیشینه موثر کیفری که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی گردد.

د) عدم اعتیاد به مواد مخدر

ه) انجام خدمت سربازی یا معافیت دائم از آن

و) داشتن حداقل ۲۵ سال سن

ز) داشتن حداقل دیپلم کامل متوسطه

ح) داشتن سابقه کار مفید اجرایی در امر حمل و نقل بین المللی بشرح ذیل

دیپلم ۸ سال - فوق دیپلم ۶ سال - لیسانس ۴ سال - فوق لیسانس ۳ سال - دکترا ۲ سال

تبصره: در مورد افرادی که دارای مدرک دانشگاهی در زمینه حمل و نقل می باشند دو سال از سابقه تعیین شده در رده مدرک تحصیلی وی کسر می شود.

ماده ۱۳: سابقه کار مفید به یکی از شیوه های ذیل احراز می گردد:

الف) تأییدیه وزارتخانه یا سازمانی که متقاضی دارای سوابق مفید اجرایی در حمل و نقل بین المللی بوده است ، با ارائه اسنادی از قبیل بازخریدی یا بازنشستگی یا مستعفی شدن .

ب) روزنامه رسمی کشور مبنی بر عضویت متقاضی در هیات مدیره شرکت یا شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی کالا و یا اشتغال به سمت مدیریت عامل

ج) تأییدیه سازمان تامین اجتماعی مبنی بر اینکه متقاضی در شرکت یا شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی به لحاظ اشتغال در امر حمل و نقل بین‌المللی کالا حق بیمه پرداخت نموده است.

تبصره: متقاضیان مشمول بند ج می‌بایست اشتغال عملی آنها در زمینه کار مفید اجرایی حمل و نقل بین‌المللی مورد تأیید انجمن صنفی شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی مربوط قرار گیرد.

ماده ۱۴: اشخاصی که در آزمون تاسیس قبول می‌شوند موظفند ظرف مدت حداکثر سه ماه از اعلام نتایج قبولی در آزمون، نسبت به ارائه پیش‌نویس اساسنامه، شرکتنامه و فهرست اسامی هیات موسس شرکت در شرف تاسیس و همچنین سند رسمی مالکیت یا اجاره دفتر کار بنام خود یا یکی از اعضای هیات موسس را به ضمیمه سایر اطلاعات مورد نیاز به سازمان ارائه تا پس از بررسی و تطبیق مدارک اجازه ثبت شرکت صادر گردد.

تبصره: دفتر کار شرکت می‌بایست دارای کاربری اداری یا تجاری بوده و مورد تأیید سازمان برای اشتغال به امور حمل و نقل بین‌المللی قرار گیرد.

ماده ۱۵: هیات موسس موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ گرفتن مجوز ثبت نسبت به تاسیس شرکت اقدام و یک نسخه کامل مدارک ثبتی و آگهی تاسیس را که به تأیید اداره ثبت شرکتها رسیده باشد به سازمان ارائه و تحویل دهد.

تبصره ۱: مدت مذکور در صورت ارائه دلایل منطقی برای یک دوره سه ماهه از تاریخ اتمام قابل تمدید می‌باشد.

تبصره ۲: چنانچه ظرف مهلت‌های مذکور شرکت به ثبت نرسد مجوز صادره کان‌لم‌یکن تلقی می‌گردد.

ماده ۱۶: سازمان پس از رویت و ملاحظه اسناد مندرج در ماده ۱۲ و تجهیز شرکت، مجوز فعالیت موقت شش ماهه (۶ ماهه) صادر خواهد نمود.

تبصره: صدور مجوز فوق‌الذکر بمنظور انجام امور گمرکی (اخذ پروانه خروج موقت وسایط نقلیه و غیره) و سپردن تضمینات لازم به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، کانون اتومبیلرانی و جهانگردی جمهوری اسلامی ایران (حسب مورد) و اخذ گذرنامه جهت رانندگان و امثالهم خواهد بود و شرکت مذکور به صرف داشتن مجوز موقت مجاز به فعالیت در زمینه حمل و نقل بین‌المللی کالا نخواهد بود.

ماده ۱۷: سازمان پس از ملاحظه مدارک مورد نیاز و اخذ تأییدیه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران مبنی بر سپردن تضمینات لازم مربوط به کارنه تیر برای حداقل ده دستگاه کامیون، نسبت به صدور مجوز فعالیت و صدور پروانه فعالیت اقدام خواهد نمود.

تبصره ۱: مدت اعتبار پروانه فعالیت سه سال می باشد.

تبصره ۲: تمدید پروانه فعالیت علاوه بر احراز شرایط مذکور منوط به احراز شرایط ذیل می باشد:

الف) مدیرعامل شرکت می بایست در دوره های آموزشی کوتاه مدت و یا همایشهای آموزشی که توسط سازمان برگزار می شود شرکت کرده باشد.

ب) عدم اعلام تخلف قاچاق براساس رای مراجع قضایی

ج) نظریه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و انجمن صنفی مربوط پیرامون عملکرد شرکت و تأیید وزارت تعاون در خصوص شرکتهای تعاونی

ماده ۱۸: مدیرعامل شرکت می بایست واجد کلیه شرایط مندرج در ماده ۱۲ این آیین نامه و سایر اعضا هیات مدیره ایرانی می بایست واجد شرایط مندرج در بندهای الف لغایت و ماده مذکور باشند.

تبصره ۱: علاوه بر مدیرعامل یکی دیگر از اعضا هیات مدیره می بایست حائز شرایط مندرج در بندهای "ز" و "ح" ماده ۱۲ باشد.

تبصره ۲: مدیرعامل شرکت نمی تواند همزمان در بیش از یک شرکت به این سمت اشتغال داشته باشد و در صورت فوت، شرکت می بایست ظرف مدت شش ماه مدیرعامل واجد شرایط را معرفی نماید.

تبصره ۳: مدیران عاملی که قبلاً در سمت مدیرعاملی مبادرت به تاسیس شرکت نموده اند در صورتی می توانند تقاضای تاسیس شرکت جدید نمایند که حداقل دو سال از استعفای رسمی آنها (مندرج در روزنامه رسمی) از سمت مدیریت عامل شرکت قبلی سپری شده باشد.

تبصره ۴: مدیران عاملی که دارای شرایط بند "ز" و "ح" ماده ۱۲ این آیین نامه نمی باشند و قبلاً با مجوز سازمان در این سمت اشتغال داشته اند صرفاً می توانند در شرکتی که در تاریخ تصویب این آیین نامه به این سمت اشتغال دارند به فعالیت در این سمت ادامه دهند.

تبصره ۵: اشخاصی که بمدت ۵ سال دارای سابقه کار در سمت مدیرعامل در شرکتهای حمل و نقل بین المللی باشند می توانند بدون رعایت شرایط مندرج در ماده ۱۲ این آیین نامه، در شرکتهای دیگری بسمت مدیرعامل اشتغال یابند مشروط بر اینکه آگهی استعفای خود را از شرکت قبلی در روزنامه رسمی ارائه نمایند.

ماده ۱۹: در صورت فوت یا استعفای مدیرعامل و بطور کلی در فاصله زمانی اعلام شرکت مبنی بر تغییر مدیرعامل تا انتصاب مدیرعامل واجد شرایط جدید، احد از اعضای هیات مدیره که دارای شرایط مندرج در بندهای الف لغایت ز ماده ۱۲ می باشند می تواند وظایف مربوط به وی را انجام دهد.

فصل سوم

وظایف، مسئولیت‌ها و حقوق

ماده ۲۰: وظایف و مسئولیتهای فورواردر

۱. کسب اطلاعات، اسناد و دستورات لازم از مشتری به منظور صدور پیش برگ (پروفرما)، بارنامه و سایر اسناد حمل و نقل و انعقاد قرارداد حمل و یا خدمات فورواردری
۲. اجرای عملیات حمل و ارائه سایر خدمات مورد تعهد به موجب قرارداد منعقد و یا طبق دستورات مکتوب دریافتی از مشتری
۳. نظارت و کسب اطلاعات لازم در طول عملیات حمل، تهیه و ارائه اطلاعات مورد نیاز به مشتری از جمله اعلامیه حمل
۴. تحویل کالا به گمرک مقصد، امضاء صورت مجالس کسر یا اضافه تخلیه و یا آسیب دیدگی و یا فقدان کالا
۵. اخذ صورت مجالس مزبور در بند ۴ از حمل کننده و ارائه آنها به مشتری
۶. اخذ وجوه مربوط به هزینه های عملیاتی و سایر وجوهی که وصول آن بعهده فورواردر گذاشته شده است و تسویه حساب با مشتری، یا حمل کنندگان وی یا پیمانکاران ذی ربط
۷. اعلام ورود کالا به مشتری و صدور ترخیصیه های کلی یا تفکیکی کالا
۸. انجام تشریفات گمرکی ترخیص کالا در صورت لزوم و حسب قرارداد منعقد
۹. تحویل کالا در مقصد نهایی و ادامه عملیات حمل از گمرک تا انبار مشتری در صورت توافق نسبت به حمل یکسره
۱۰. اخذ پروانه ورود موقت کانتینرهای وارده به داخل کشور از گمرکات و عودت آنها در مهلت مقرر
۱۱. شرکتهای فورواردر جهت تامین کامیونهای مورد نیاز مجاز به انعقاد قرارداد یا توافق مستقیم با راننده (به استثنای رانندگان تحت پوشش خود) نبوده و صرفاً "بایستی از طریق شرکتهای کریر اقدام به این امر نمایند.

۱۲. فورواردر بایستی مسئولیت های مدنی خود را بابت خدمات فورواردری که بعهدہ می گیرد بیمه نماید.

۱۳. وظایف یک فورواردر در سمت کارگزار (R.A) درحد مفاد قرارداد همکاری شامل انجام تشریفات مرزی ، تحویل و تحول گمرکی و نقل و انتقال کالا و سایر موارد در حد عرف و یا حسب قرارداد منعقدہ با فورواردر اصلی می باشد.

۱۴. بیمه باربری جزء وظایف فورواردر نیست مگر آنکه در قرارداد منعقدہ صراحتاً " قید گردیده و پرداخت حق بیمه جدای از هزینه حمل و نقل توسط مشتری تعهد شده باشد.

۱۵. انجام وظایف محوله به عنوان کارگزار از طرف فورواردر اصلی منجمله انجام تشریفات گمرکی در مرز و یا در گمرک مقصد و یا انجام عملیات ترانزیت داخلی یا خارجی با رعایت مقررات و ضوابط حاکم

۱۶. همکاری در تهیه صورت مجالس و گزارش های لازم در مواقع بروز خسارت یا فقدان کالا و مساعدت در پیگیری جبران خسارت در این قبیل موارد

۱۷. انعقاد قرارداد خدمات فورواردری از قبیل جمع آوری کالا ، انبار داری ، بیمه باربری ، بسته بندی کالا ، تفکیک و توزیع کالا ، اظهار کالا به مراجع رسمی ، دریافت وجوه و تهیه اسناد مربوط به کالا به مشتری

۱۸. در مقام کارگزار یا نماینده مشتری (AGENT)

در این سمت مسئولین و تعهدات فورواردر به دقت و مراقبت در انجام وظایف محوله از طرف مشتری به ویژه انتخاب عوامل و پیمانکاران حمل و امثالهم محدود می گردد و جز در این محدوده مسئولیتی در قبال فعل یا ترک فعل اشخاص ثالث ندارد. در صورتیکه در این سمت مسئول شناخته شود مسئولیت او از حدود بند ۱۹ لغایت ۲۷ این ماده تجاوز نخواهد کرد.

۱۹. در مقام متصدی اصلی (Principal)

فورواردر چه عملاً" و با وسایل خود مبادرت به حمل کالا نموده و یا عملیات حمل را به پیمان گذارده باشد و چه با صدور سند حمل قبول مسئولیت نموده و قبول مسئولیت او محرز گردیده باشد، مسئول شناخته می شود.

۲۰. در صورت آسیب دیدگی ، خسارت و یا فقدان کالا ، میزان مسئولین فورواردر مبلغ SDR۲ در قبال هر کیلوگرم از وزن ناخالص کالا می باشد ، مگر آنکه مبلغ بیشتری را از شخص یا اشخاص ثالث (که فورواردر مسئولیت آنها را پذیرفته است) بازیافت نموده باشد.
۲۱. فورواردر مسئول فعل یا ترک فعل اشخاصی که برای انجام عملیات مورد تعهد خود بکار گمارده شده اند می باشد ، عینا " مثل اینکه این فعل یا ترک فعل از خود او سرزده باشد.
۲۲. در قبال خسارت حاصل از تاخیر ، در صورت اثبات چنین خسارتی ، مسئولیت فورواردر از معادل هزینه متعلقه به خدمتی که انجام داده و یا تعهد انجام آنرا نموده تجاوز نمی نماید.
۲۳. در سایر موارد ضرر و زیان ، مسئولیت فورواردر در قبال هر رویداد از SDR ۶۶۷ تجاوز نمی نماید.
۲۴. رعایت قوانین و مقررات گمرکی و سایر مقررات و ضوابط ناظر بر عملیات جابجایی و حمل و نقل بین‌المللی کالا در جهت حفظ و استیفای حقوق دولت
۲۵. فورواردر مسئولیتی در قبال کالاهای گران قیمت ندارد مگر آنکه صراحتاً " در این مورد توافق شده باشد.
۲۶. در مواردیکه شرکت فورواردر ایرانی نسبت به عقد قرارداد حمل با مشتری اقدام ولی بارنامه توسط شرکت فورواردر دیگری صادر شود مسئولیت امر با فورواردر ایرانی طرف قرارداد مشتری خواهد بود و در صورت اخیر حق رجوع به فورواردر صادرکننده بارنامه برای فورواردر ایرانی محفوظ می‌باشد.
۲۷. شرکت‌های فورواردر با توجه به ضوابط کنوانسیون‌هایی که قرارداد حمل با بارنامه را در چارچوب آن تنظیم ، صادر و مبادله نموده اند در مقابل مشتری مسئولیت دارند. بدیهیست شرایط توافق شده در قرارداد نباید از حداقل مسئولیتهای مقرر در بارنامه براساس کنوانسیونهای مربوط کمتر باشد.

ماده ۲۱ : حقوق فورواردر

۱. فورواردر در قبال هرگونه ضرر و زیان یا خسارت و حادثه ای که در اثر ارائه اطلاعات غلط و یا قصور مشتری یا نمایندگان او و یا گیرنده کالا روی داده باشد از مسئولیت در قبال مشتری مبری است متقابلاً " مشتری بایستی ضرر و زیان فورواردر را در این حالت جبران نماید.
۲. هرگاه اخطار کتبی دایر بر خسارت یا فقدان کالا توسط گیرنده یا شخصی که نسبت به کالا ذیحق است بهنگام دریافت کالا و در صورت عیوب نا آشکار طی ۶ روز متوالی بعد از تحویل گرفتن کالا به فورواردر داده نشود ، فورواردر از مسئولیت مبری است ، مگر آنکه مشتری با ارائه ادله مثبت خلاف آنرا اثبات نماید.

۳. مهلت مجاز جهت اقامه دعوی علیه فورواردر ۹۰ روز بعد از تاریخ تحویل کالا یا تاریخی است که کالا می باید تحویل می گردید (در صورت فقدان آن) و یا تاریخی که عرفاً " و یا حسب شرایط قرارداد یا سند حمل گیرنده می توانسته است کالا را مفقود شده تلقی نماید.
۴. فورواردر در حد قوانین جاری و عرف ناظر بر عملیات حمل و نقل بین‌المللی حق کسر و برداشت کالا را تا وصول مطالبات خود بابت مفاد قرارداد منعقدہ دارد (طبق مقررات فیاتا FIATA)
۵. هرگاه بعلت موانع، مسائل و یا عوامل غیر قابل اجتناب و یا پیش بینی نشده که از حیثه اختیار فورواردر خارج بوده و نتوان با مساعی لازم از بروز آن جلوگیری و یا احتراز نمود، فورس مازور که موجب توقف عملیات حمل و نقل گردد، فورواردر میتواند کالا را در هر مکانی که به نظر وی مناسب و مساعد باشد تخلیه نموده و مراتب را به صاحب کالا اعلام نماید. در چنین شرایطی تحویل کالا قطعی و عملیات حمل خاتمه یافته محسوب می گردد. فورواردر محق است کرایه حمل یا حق الزحمه و یا هزینه های اضافی انجام شده در ارتباط با خدمات خود را که متضمن منافع و مصالح مشتری نیز می باشد از وی مطالبه نماید.
۶. مشتری موظف است هنگام تحویل کالا به فورواردر صحت مشخصات، ماهیت، وزن و حجم کالا و حسب مورد خصلت و مشخصات کالای خطرناک و گران قیمت را برای فورواردر تعیین نماید.

ماده ۲۲: وظایف و مسئولیتهای کریر

۱. شرکت در مواردیکه طرف قرارداد یک شرکت فورواردر قرار می گیرد، کریر محسوب گردیده و موظف به صدور راهنما CMR به نفع فورواردر می باشد.
- تبصره: وظایف و مسئولیت های کریر دریایی، هوایی و راه آهن تابع قوانین، کنوانسیونها و ضوابط خاص خود خواهد بود
۲. شرکت کریر مجاز به عقد قرارداد یا توافق با رانندگان غیر تحت پوشش خود نبوده و به هیچ وجه نبایستی تعهدات پذیرفته شده در قبال یک فورواردر را به شرکت یا رانندگان شرکت دیگری منتقل نماید، بلکه صرفاً " می بایست از کامیونهای تحت پوشش خود استفاده نماید.
۳. شرکتها در انجام فعالیت کریری می بایست به منظور تحت پوشش قراردادن رانندگان، با آنها قرارداد همکاری منعقد نموده و در مورد هر محموله توافق مورد حمل امضاء نمایند.
۴. تهیه اسناد و مدارک لازم برای فراهم نمودن امکان سفر رانندگان از قبیل کارنه تیر، کارنه دوپاساژ، اجازه تردد در خاک کشورهای مسیر و مقصد، روادید، بیمه نامه، گواهی قبولی و امثالهم.

۵. نظارت در بارگیری و حصول اطمینان از تطابق مشخصات ظاهری و تعداد محموله با اظهارات فرستنده .
۶. مراقبت از کالا و پلمپ محفظه بار از مبداء تا مقصد و اهتمام در صحیح و سالم تحویل نمودن کالا براساس مندرجات سند حمل صادره توسط کریر و اخذ رسید تحویل کالا .
۷. آموزش رانندگان تحت پوشش در جهت اطلاع از مقررات مرتبط بین‌المللی و طرز صحیح حمل و نقل کالا و رعایت شئون حرفه ای و اخلاقی و ضوابط راهنمایی و رانندگی در داخل و خارج از کشور
۸. ابلاغ دستورالعمل های مرتبط با حمل کالا و تردد وسایط نقلیه باری در خطوط بین‌المللی به رانندگان تحت پوشش
۹. رعایت مفاد و قبول کلیه مسئولیتها و سایر وظایف پیش بینی شده برای حمل کننده در کنوانسیون CMR.
۱۰. رعایت مفاد و قبول کلیه مسئولیتها و شرایط کنوانسیون تیر TIR در جهت انجام تشریفات کارنه تیر در کشورهای مسیر و مقصد و حصول اطمینان از تسویه کارنه تیر
۱۱. پرداخت کرایه و هزینه های متعلقه بابت عملیات حمل به رانندگان ذی ربط
۱۲. بیمه رانندگان تحت پوشش نزد سازمان تامین اجتماعی براساس قرارداد منعقد شده با راننده
۱۳. تهیه بیمه های لازم برای رانندگان در مدت اشتغال به هزینه دارنده وسیله نقلیه
۱۴. بیمه مسئولیت های مدنی کریر طبق مفاد کنوانسیون CMR
۱۵. کریر مسئولیتی در قبال کالاهای گران قیمت نداشته مگر اینکه صراحتاً " در این مورد توافق شده باشد.

ماده ۲۳ : حقوق کریر

۱. کریر در حد مفاد مندرج در کنوانسیون CMR تا دریافت مطالبات و وجوه متعلقه بابت حمل حق دارد از تحویل محموله خودداری نماید.
- تبصره : حقوق کریر دریایی ، هوایی و راه آهن تابع قوانین ، کنوانسیونها و ضوابط خاص خود خواهد بود .
۲. در صورتیکه فرستنده کالا با اظهارات خلاف سبب ضرر و زیان برای کریر شود ، بایستی ضرر و زیان او را جبران نماید.

۳. هرگاه بعلت بروز شرایط مستند فورس ماژور ادامه عملیات حمل برای کریر مقدور نباشد ، از مسئولیت مبری و نسبت به دریافت هزینه های حمل محق می باشد.
۴. در صورتیکه به موجب اسناد مثبتی که مسئولیت تهیه آنها بعهد کریر است حوادث و عواملی خارج از حیطه اختیارات کریر (فورس ماژور) موجب بروز خسارت و عدم انجام به موقع تعهد گردد ، کریر مسئولیتی در قبال آن نخواهد داشت .
۵. حقوق کریر ، مطابق مفاد کنوانسیون CMR خواهد بود.
۶. در مواردی که وسیله حمل به انتظار بارگیری یا تخلیه بیش از حد مقرر قانونی یا قراردادی معطل نگاه داشته شود ، فورواردر متعهد به پرداخت حق توقف به کریر خواهد بود.

این آیین نامه در یک مقدمه ، ۲۳ ماده و ۲۷ تبصره در تاریخ و در یکصد و شصت و یکمین جلسه شورای عالی هماهنگی ترابری کشور بتصویب رسید که از زمان ابلاغ آن لازم الاجرا می باشد. هرگونه مصوبات قبلی شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و بخشنامه های ملهم از آن در رابطه با تاسیس و فعالیت شرکتهای حمل و نقل بین المللی کالا که مغایر با این آیین نامه می باشد ، پس از تصویب و ابلاغ آیین نامه حاضر از درجه اعتبار ساقط است .